

PROGRAM

DEMENS DAGENE

Oslo Kongressenter

29.-30. november 2011

Alder – *ingen hindring*

Aldring og helse
Nasjonalt kompetansesenter

**Oslo Kongressenter,
Youngsgt. 11, Oslo**

29.-30. november 2011

Godkjennelse av konferansen

Konferansen er **søkt godkjent** for følgende yrkesgrupper/fagområder

Leger:

- spesialiteten i allmennmedisin med 15 timer/poeng som emnekurs i geriatri til videreutdanningen og som klinisk emnekurs i geriatri til etterutdanningen
- spesialiteten i samfunnsmedisin med 15 timer valgfritt kurs
- spesialiteten i geriatri med 15 timer for utdanningskandidater og spesialister
- spesialiteten i fysikalsk medisin og rehabilitering med 15 timer som valgfritt kurs for utdanningskandidater
- spesialiteten i nevrologi med 15 timer valgfritt kurs
- spesialiteten i psykiatri med 15 timer for utdanningskandidater og spesialister
- spesialiteten i indremedisin med 15 timer som valgfritt videre- og etterutdanningskurs.

Psykologer - som 15 timers fritt spesialkurs og som 15 timers vedlikeholdsaktivitet.

Sykepleiere - som meritterende til klinisk spesialist i sykepleie/spesialsykepleie med totalt 14 timer.

Ergoterapeuter - med 15 timer som spesialist-spesifikt kurs meritterende til ergoterapi-spesialist i allmennhelse, eldres helse og mental helse.

Hjelpepleiere, omsorgs- og helsefagarbeidere
- Klinisk fagstige for hjelpepleiere og omsorgsarbeidere.

Andre yrkesgrupper må selv søke godkjennelse etter gjennomgått kurs.

www.aldringoghelse.no

Rett til endringer i programmet forbeholdes.

Praktiske opplysninger

Sted

Oslo Kongressenter, Youngsgt. 11, Oslo
Tid: 29.-30. november 2011

Påmelding

Påmelding skjer til Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse innen **24. oktober 2011**. Det er også mulig å registrere seg som deltager elektronisk, se www.aldringoghelse.no
Husk å avmerke hvilken workshop og hvilke symposier du vil delta i.

Registreringsavgift og betaling

Registreringsavgiften er **kr. 3.100** for deltagelse begge dager, inklusive lunsj og kaffe. Innbetalingsblankett mottas sammen med bekreftelse på plass ca én uke etter påmeldingsfrist er utløpt.
Husk å oppgi fakturaadresse.

NB! Ved avbestilling senere enn to uker før kursstart (15. november), blir du fakturert for hele kursavgiften. Eventuell avbestilling må gjøres skriftlig (fax eller e-post).

Overnatting

Deltagere må selv ordne med reise og overnatting.

Diettmat

Behov for diettmat (glutenfri kost, vegetarmat) må krysses av på påmeldingsblanketten.

Forespørsler

vedrørende Demensdagene kan rettes til Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse
Postboks 2136, 3103 Tønsberg
Tlf. 33 34 19 50, fax 33 33 21 53
e-post: post@aldringoghelse.no

Informasjon om Demensdagene finnes også på vår hjemmeside.

Velkommen

til Demensdagene 2011

Alder – ingen hindring

Demensdagene 2011 er et arrangement som henvender seg til alt helsepersonell med interesse for demens og sykdommer som fører til demens og som vil oppdatere sine kunnskaper på området. Dagene skal være en vitamininnsprøytning til alle som ønsker ny og bedre kunnskap om hvordan vi skal tolke og forstå personer med demens slik at vi kan tilby gode hjelpetiltak og god behandling i vår daglig kliniske praksis.

Helse- og omsorgsdepartementet lanserte i 2007 *Demensplan 2015 – den gode dagen*, og vi er nå halvveis mellom 2007 og 2015. Mange kommuner har fulgt opp med å organisere nye tiltak, andre vil sikkert følge etter. Det blir spennende å følge med på hvordan vi i Norge, med verdens første Demensplan, vil lykkes med å sette gode ideer og tiltak ut i livet til beste for personer med demens og deres pårørende. Helsedirektoratet har fulgt opp planen med økonomiske midler, stor interesse og ikke minst entusiasme. Mange modell- og utviklingsprosjekter har sett dagens lys. Det er å håpe at modellene, som har vist seg effektive, kan overføres til alle norske kommuner og på den måten sikre at alle kommuner har et godt fungerende demensteam, en pårørendeskole, gode avlastningstilbud, dagsenter, og ikke minst at personell i sykehjem får faglig påfyll slik at de kan gi verdig personsentret omsorg til sine pasienter.

Demensdagene består av plenumsforelesninger, workshops og symposier. Som vanlig har vi invitert anerkjente forelesere til dagene både fra Norge og andre land, denne gangen sågar fra Brasil. Demensdagene er søkt godkjent i etter- og videreutdanningen for leger, psykologer, sykepleiere, ergoterapeuter, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og helsefagarbeidere.

I år er det 15. gang Demensdagene arrangeres, og vi er glade for det engasjement og den interesse disse to dagene har fått. Vi ser av påmeldingene fra år til år at noen stadig kommer tilbake, mens andre er nye. Vi håper og tror at den flotte deltagelsen betyr at helsearbeidere trenger påfyll av kunnskap og at Demensdagene er et arrangement som kan bidra til dette.

Leon Jarners Minnefonds forskningspris for 2011 deles ut for 12. gang i plenum onsdag 30. november. Prisen er på kr 50 000. En uavhengig komité avgjør hvem som får den.

Arrangør av Demensdagene er Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse. Vi ønsker deg hjertelig velkommen til Oslo kongressenter 29. og 30. november 2011.

Knut Engedal

Professor dr.med.

08.00 Registrering og kaffe

Plenumsesjon 1

Møteleder: *Professor dr.med. Knut Engedal,
Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse*

09.00-09.30 **Hva hjelper – miljøbehandling eller piller?**
Professor dr.med. Knut Engedal

09.30-10.00 **Physical exercise to elderly depressed and demented patients**
*Professor dr.med. Jerson Laks, Instituto de Psiquiatria UFRJ,
Rio de Janeiro, Brasil*

10.00-10.30 **Kan personer med demens delta i avgjørelser om egen behandling?**
Høgskolelektor Kari Lislrud Smebye, Høgskolen i Østfold

10.30-11.00 **Demens med Lewy legemer – den uoppdagede demenssykdommen**
*Professor dr.med. Dag Aarsland, Stavanger universitetssykehus,
Helse Stavanger HF*

11.00-11.30 **Kaffepause** (og omrigg av plenumsalen)

Workshops

11.30-12.30 **W1: Er hjemme så lenge som mulig alltid det beste?**
*Innledere: Kommunalsjef Lars Erik Hermansen, Ringsaker kommune og
Førsteamanuensis, ph.d. Bente Nortug, Høgskolen i Nord-Trøndelag*

11.30-12.30 **W2: Hvem bestemmer bruk av psykofarmaka i sykehjem**
*Innledere: Lege, ph.d. Kristina R. Iden, Allmennmedisinsk forsknings-
enhet, Bergen og seniorforsker, dr.philos Øyvind Kirkevold, Nasjonalt
kompetansesenter for aldring og helse*

11.30-12.30 **W3. Screening av personer med mistanke om demens**
*Innledere: Med.dr., överläkare Katarina Nägga, Skånes universitetssjuke-
hus, Malmö og lege, dr.med. Anne Rita Øksengård, Karolinska sjukhuset,
Stockholm*

12.30-13.15 **Lunsj**

Symposium 1.1

Diagnostikk og behandling

Møteleder: Psyk. spesialist Arnfinn Eek, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

- 13.15-13.45 Svenske retningslinjer for utredning av demens**
Med.dr., överläkare Katarina Nägga
- 13.45-14.15 Utredning av demens – slik gjør vi det i Norge**
Lege, dr.med. Anne Brækhus, Hukommelsesklinikken, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål
- 14.15-14.45 Kartlegging av nevropsykiatriske symptomer ved demens – hvor ofte og hvor nøye?**
Forskningsleder, ph.d. Geir Selbæk, Alderspsykiatrisk Forskningscenter, Sykehuset Innlandet HF
- 14.45-15.15 Pause**
- 15.15-15.45 Utredning av demens i sykehjem og evaluering av tiltak – hvilke skalaer og prosedyrer har vi nytte av?**
Lege Olav Aga, Hokksund sykehjem
- 15.45-16.15 Antikolinerg belastning og interaksjoner ved bruk av legemidler hos personer med mild og moderat grad av demens**
Ph.d.-stipendiat, farmasøyt Hege Kersten, Universitetsenheten, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål
- 16.15-16.45 Kan utredningsverktøy informere oss om differensiert bruk av legemidler ved utagerende atferd hos personer med demens?**
Lege, ph.d. Oskar Sommer, Alderspsykiatrisk avdeling, Sykehuset Innlandet HF

Symposium 1.2

Demens i tidlig fase

Møteleder: Psykologspesialist Per Kristian Haugen, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

- 13.15-14.15 Self and identity in early stage of dementia**
Professor Linda Clare, University Bangor, Wales
- 14.30-15.00 Hvordan opplever personer med demens sin situasjon – intervju med personer med demens under 65 år**
Ph.d.-stipendiat, sykepleier MPH Aud Johannessen, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse
- 15.00-15.30 Pause**
- 15.30-16.00 Diagnostisering og utredning, tidlige neurologiske tegn – sett med nevrologens øyne**
Overlege Merete Underland, Nevrologisk avdeling, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål
- 16.00-16.45 Klinisk bruk av MMSE-NR – så mye mer enn en tallskåre!**
Psykologspesialist Carsten Strobel, Lovisenberg Diakonale Sykehus
- 16.45-17.15 Samtalebehandling – aktuelt også for personer med demens i tidlig fase?**
Spesialist i gerontopsykologi Mirka Kraus, Alderspsykiatrisk avdeling, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål

Symposium 1.3**Velferdsteknologi og demens**

Møteledere: Prosjektleder/ forsker/ergoterapeut MScTorhild Holthe, ergoterapeut Astrid Andersen, begge Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

- 13.15-13.45 Visjoner og føringer for bruk av velferdsteknologi i demensomsorgen**
Førsteamanuensis Kåre Hagen, Handelshøyskolen BI, Oslo, leder i utvalget for Innovasjon i omsorg (NOU 2011:11)
- 13.45-14.30 Velferdsteknologi for personer med demens. Erfaringer fra Sverige**
Leg. arbetsterapeut Carina Boström, Gävle kommun, Sverige
- 14.30-14.50 ALMAS hus-prosjektet: Plan for utvikling og etablering av en visningsleilighet**
Prosjektleder/ergoterapeut Sigrid Aketun, GERIA, Oslo
- 14.50-15.20 Pause**
- 15.20-15.50 Trygge spor – behov, løsninger og praksis. Erfaringer med GPS i kommunehelsetjenesten**
Dr.gradsstipendiat Kristine Holbø, SINTEF/NTNU, Trondheim
- 15.50-16.10 Erfaringer med bruk av GPS i hjemmetjenesten**
Forsker/prosjektleder Bjørg Landmark, Drammen kommune
- 16.10-17.10 Innlegg fra prosjektet om Yngre personer med demens og hjelpemidler**
- Muligheter og motgang med teknologiske hjelpemidler hos yngre med demens
Prosjektmedarbeider/førstelektor Rita Jentoft, Ergoterapiutdanningen, Universitetet i Tromsø
 - Erfaringer fra intervensjon med kognitive hjelpemidler
Torhild Holthe

**TIRSDAG
29. NOV.**

Symposium 1.4**Fysisk aktivitet og trening**

Møteleder: Professor Knut Engedal

- 13.15-14.00 Hvorfor kan fysisk trening brukes i demensbehandling?**
Professor dr. philos. Astrid Bergland, Fysioterapiutdanningen, Høgskolen i Oslo
- 14.00-14.30 Kan fysisk trening forebygge eller forsinke utvikling av demens?**
Professor dr.med. Dag Aarsland
- 14.30-15.00 Rom-retningsvansker relatert til fysisk aktivitet og bevegelse**
Ph.d.-stipendiat Gro Gujord Tangen, Avd. for helsefag, Inst. for helse og samfunn, Universitetet i Oslo
- 15.00-15.30 Pause**
- 15.30-16.00 Fysisk aktivitet – alder ingen hindring**
Demenskoordinator Helene Dybdal og prosjektmedarbeider Karen Kleiven, Gausdal kommune
- 16.00-16.30 Erfaringer fra et pilotprosjekt med fysisk trening ved Lilleborg sykehjem**
Fysioterapeut Jette Schack, Oslo universitetssykehus HF, Aker
- 16.30-17.00 Betydning av fysisk aktivitet hos alderspsykiatriske pasienter**
Fysioterapeut Elfrid Aaseth, Alderspsyk. avdeling Vardåsen, Oslo universitetssykehus HF, Ullevål

Stiftelsen

Leon Jarners
Minnefond

Leon Jarners Forskningspris 2011

K R O N E R
50.000

Leon Jarners Minnefond, opprettet i 1989, er en uavhengig stiftelse som arbeider for å fremme forskning om Alzheimers sykdom og andre demenssykdommer.

Minnefondet skal også i 2011 dele ut en forskningspris på kr 50 000 til et forsknings- eller utviklingsprosjekt om demenssykdommer, personer med demens eller pårørende, som er utført eller under utførelse i Norge. Resultatene fra prosjektet må ha nyhetens interesse, og dersom det dreier seg om et utviklingsarbeid, må erfaringene kunne generaliseres. Prisen vil bli delt ut i forbindelse med Demensdagene 2011, som arrangeres i Oslo kongressenter. I tilslutning til utdelingen holder prisvinneren sin forelesning.

Dersom prosjektet skal komme i betraktning, må det ikke være eldre enn fire år. Prosjekter fra alle fagretninger er aktuelle og kan være av medisinsk, sykepleievitenskapelig eller samfunnsvitenskapelig karakter. Resultatene kan være publisert eller upublisert.

Det foreligger ikke særskilt søknadsskjema. Beskrivelse av prosjektet med angivelse av metodene som er brukt, de viktigste resultatene og hvilken betydning resultatene kan ha, skrives på to til tre A4-sider med 1,5 linjeavstand. Eventuelle publikasjoner fra prosjektet må vedlegges.

Søknadene vil bli vurdert av en jury av tre fagpersoner fra ulike fagfelt.

Stiftelsen

Leon Jarners
Minnefond

Søknad sendes innen **1. oktober 2011**
som e-post til toril.utne@aldringoghelse.no

eller per post (4 eksemplarer) til
**Nasjonalt kompetansesenter
for aldring og helse**

v/Toril Utne
Med. divisjon, bygn. 37
Oslo universitetssykehus HF, Ullevål
0407 Oslo

Plenumsesjon 2

*Møteleder: Seniorforsker dr. philos Øyvind Kirkevold,
Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse*

08.30-09.00 **Vårdmiljøns betydelse för välbefinnande och vårdens genomförande**
*Docent, leg sjuksköterska Helle Wijk, Inst. för Vårdvetenskap och hälsa,
Sahlgrenska akademien/Universitetssjukhuset, Göteborgs universitet, Sverige*

09.00-09.30 **En verdig eldreomsorg – hva skal til?**
Overlege Stein Husebø, Verdighetscenteret, Bergen Røde Kors sykehjem

09.30-09.45 **Pause**

09.45-10.15 **Bedre hverdag for personer med demens er mulig – erfaringer fra utviklingsprogram for miljøbehandling i regi av Demensplan 2015**
Prosjektkoordinator Anne Marie Mork Rokstad, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

10.15-10.45 **Mental svikt etter hjerneslag med fokus på kognisjon og demens**
Overlege Hege Ihle-Hansen, Vestre Viken HF, Bærum sykehus

10.45-11.15 **Pause**

11.15-12.00 **Utdeling av Leon Jarners forskningspris**
v/Knut Engedal og Harry-Sam Selikowitz

Musikalsk innslag v/Wolfgang Plagge

Prisvinnerforedrag

12.00-13.00 **Lunsj**

Symposium 2.1**Depresjon og demens**

Møteleder: Professor dr.med. Knut Engedal

13.15-14.00 **Klinikk, diagnostikk og årsaksmekanismer**
Professor dr.med. Knut Engedal

14.15-14.45 **Depresjon blant personer med demens som utredes i primær- og spesialisthelsetjenesten**
*Prosjektleder/ergoterapeut Margit Gausdal,
Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse*

14.45-15.15 **Bruk av ulike skalaer**
*Lege, stipendiat Anne Brita Knapskog, Universitetsenheten,
Oslo universitetssykehus HF, Ullevål*

15.15-15.45 **Pause**

15.45-16.30 **Treatment of depression in dementia**

Professor dr.med. Jerson Laks

16.30-17.00 **Retningslinjer for behandling av depresjon hos eldre. Følges de?**

Ph.d.-stipendiat, avd.overlege Eivind Aakhus, Avd. for alderspsykiatri, Sykehuset Innlandet HF

Symposium 2.2

Miljøbehandling – betydning av pleiekultur og lederskap

Møteleder: Prosjektkoordinator Anne Marie Mork Rokstad

13.00-13.30 **Hvordan kan personalet sikre verdighet for personer med demens i sykehjem**

Overlege Stein Husebø

13.30-14.00 **Hva innebærer det å være Lottesykehjem?**

Erfaringer med implementering av modellen

Institusjonssjef Katrine Selnes, Økern alders- og sykehjem, Oslo

14.00-14.30 **Hva er livskvalitet for personer med demens?**

Prosjektleder Marit Mjørud, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

14.30-15.00 **Pause**

15.00-15.30 **Endring av pleiekultur krever lederskap**

Virksomhetsleder Else Kommedal, Mørkved sykehjem, Bodø

15.30-16.00 **Et langt lerret å bleke – om personalerfaringer etter prosjekt med DCM på en sykehjemsavdeling**

Avd. sykepleier Nina Jøranson, Sofienbergsenteret, Oslo

16.00-16.30 **Persontentrert omsorg i miljøbehandling til personer med demens – har spesialisthelsetjenesten en rolle?**

Regional koordinator Allan Øvereng, Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling (SESAM), Stavanger universitetssykehus HF

Symposium 2.3

Aktiviteter som behandling

Møteledere: Prosjektleder/sykepleier Liv B. Taranrød og prosjektleder/sykepleier Elin Aa. Strandli, begge Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

13.00-13.20 **«Mellom hjem og institusjon» – dagtilbud til personer med demens**

Prosjektleder/sykepleier Liv B. Taranrød

13.30-14.30 **Cognitive training in MCI and Mild Dementia: 15 years of experience, principles, difficulties and evidence based effectiveness**

Dr. Kounti Fotini, Cognitive Neuropsychologist, General Director of Day Centre «Agia Eleni», Thessaloniki, Greece

14.30-15.00 **Pause**

- 15.00-15.30** **Kreativ bruk av måltider – ernæring, stimulering, samhold og fellesskap**
Spesialergoterapeut Grethe Berg, Hukommelsesklinikken, Sykehuset Innlandet HF
- 15.30-16.00** **«Det er så godt å være til nytte igjen.» Aktiviteter gjennom året – erfaringer fra dagtilbud i Vågå kommune tilrettelagt for personer med demens**
Spesialsykepleier/koordinator dagsenteret, Jorunn Heier, Vågå kommune
- 16.00-16.40** **Vil dagtilbud for institusjonsbeboere påvirke funksjonsevnen til personer med demens?**
Institusjonsleder Anne Britt Kjeldsberg, Nøtterøy kommune
- 16.40-16.50** **Spørsmål og oppsummering**

Symposium 2.4

Pårørende til personer med demens – erfaringer og tilbud

Møteledere: Ph.d.-stipendiat Frøydis Bruvik og sykepleier/prosjektleder Kirsti Hotvedt, begge Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

- 13.00-13.30** **Å være pårørende til en ektefelle med demens – problemer, ja visst, men også gleder**
Ola Hunderi, pårørende
- 13.30-14.00** **Pårørende til personer med demens – om å forstå for å kunne involvere og støtte**
Stipendiat/høyskolektor Rita Jakobsen, Lovisenberg Diakonale Høyskole
- 14.00-14.30** **Bakgrunn og rammer for psykososial oppfølging av familien ved demens**
Ph.d.-stipendiat Frøydis Bruvik
- 14.30-15.00** **Pause**
- 15.00-15.30** **Individuelle og gruppebaserte tilbud til pårørende**
Pårørendekonsulent Sylvi Jacobsen, Horten kommune
- 15.30-16.00** **Pårørendeskole – erfaringer og gode råd**
Sykepleier/prosjektleder Kirsti Hotvedt
- 16.00-16.30** **Villa Fredrikke – for hele familien**
Prosjektleder Ann-Kathrin Moen Johansen, prosjektmedarbeider Gry Kristin Obst, Drammen kommune
- 16.30-17.00** **Møtested for mestring – helgekurs for yngre personer med demens og deres pårørende**
Demenssykepleier Gjertrud Øye Eggen, Hol kommune

Påmelding

(bruk påmeldingsskjema under)

Påmelding skjer til:

Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse

Postboks 2136

3103 Tønsberg

E-post: post@aldringoghelse.no

Det er også mulig å registrere seg som deltager elektronisk, se www.aldringoghelse.no

Husk: Påmelding innen 24. oktober 2011

Husk å avmerke hvilke symposier du vil delta i. Klipp ut, sett på porto og send inn skjemaet.

Jeg ønsker å delta på følgende workshop/symposier:

Tirsdag 29. november:

- Symposium 1.1**
Diagnostikk og behandling
- Symposium 1.2**
Demens i tidlig fase
- Symposium 1.3**
Velferdsteknologi og demens
- Symposium 1.4**
Fysisk aktivitet og trening

Workshops

- W1:** Er hjemme så lenge som mulig alltid det beste?
- W2:** Hvem bestemmer bruk av psykofarmaka i sykehjem?
- W3:** Screening av personer med mistanke om demens

Onsdag 30. november:

- Symposium 2.1**
Depresjon og demens
- Symposium 2.2**
Miljøbehandling – betydning av pleiekultur og lederskap
- Symposium 2.3**
Aktiviteter som behandling
- Symposium 2.4**
Pårørende til personer med demens – erfaringer og tilbud

Jeg melder meg her-ved som deltaker på Demensdagene 2011, 29. og 30. november

Navn:.....

Stilling:.....

Adresse (arb.sted):

.....

Telefon:.....

E-post:

Fakturaadresse:

.....

Faktura merkes:.....

Jeg har behov for diettmat:

- Vegetar**
- Glutenfri kost / laktosefri kost**

Avsender:

Aldring og helse, Postboks 2136, 3103 Tønsberg

 Klipp ut, sett på porto og send inn skjemaet.

BK Grafisk 08/2011 - 10.000

*Husk
porto!*

Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse
Psykiatrien i Vestfold HF

Postboks 2136
3103 TØNSBERG